

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ในสังคมไทยส่วนใหญ่ส่งเสริมให้บุตรหลานของชนรับราชการ เนื่องจากเห็นว่าในการรับราชการ มีความมั่นคง และมีหลักประกันในการทำงาน เมื่อเข้ารับราชการแล้ว จะได้รับความก้าวหน้า เลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีเรื่อยไป อีกทั้งทางครอบครัวยังได้รับสวัสดิการในด้านการรักษาพยาบาล และด้านการศึกษาอีกด้วย เมื่อพ้นสภาพจากข้าราชการประจำไปแล้วก็ยังคงเป็นข้าราชการบำนาญ ที่จะได้รับเงินบำเหน็จบำนาญตลอดชีวิต จนตกทอดไปถึงครอบครัวอีกด้วย ตาม พ.ร.บ.บำเหน็จบำนาญข้าราชการ แต่เมื่อปี พ.ศ. 2546 มีการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.บำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 21) ซึ่งบัญญัติให้ผู้รับบำนาญมีสิทธินำบำเหน็จดำรงชีพมาใช้ก่อนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเพื่อให้ผู้รับบำนาญสามารถ ดำรงชีพอยู่ได้โดยเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ แต่การดำเนินการดังกล่าวสามารถช่วยเหลือผู้รับบำนาญได้เพียงบางส่วน และปรากฏว่ายังมีผู้รับบำนาญอีกจำนวนมากที่ได้รับบำนาญรายเดือนในอัตราต่ำทำให้ได้รับบำเหน็จดำรงชีพในอัตราที่ไม่เพียงพอต่อการครองชีพ ดังนั้น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้รับบำนาญและจะเป็นการส่งเสริมการลงทุนอัน เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมอีกทางหนึ่งสมควรกำหนดให้ผู้รับ บำนาญสามารถนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการประกันการกู้เงินกับ สถาบันการเงิน จึงจำเป็นต้องตรา พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2553 ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2553 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2553 สำระสำคัญ คือ ให้ข้าราชการบำนาญสามารถนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงินเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ และจะเป็นการส่งเสริมการลงทุนอันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมอีกทางหนึ่ง

จากข้อมูลกรมบัญชีกลาง ในปี พ.ศ. 2551 - 2555 จะเห็นว่า มีจำนวนผู้รับบำนาญปกติ และบำนาญสมาชิก กบข. เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ข้อมูลสะสมถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2555 มีผู้รับบำนาญปกติ และบำนาญสมาชิก กบข. จำนวน 461,756 คน ซึ่งสามารถ แสดงได้ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนผู้รับบำนาญปกติ และบำนาญสมาชิก กบข. จำแนกตามปีงบประมาณ

หน่วย : คน

ปีงบประมาณ	จำนวนผู้รับบำนาญปกติ และบำนาญสมาชิก กบข.	
	จำนวน (คน)	จำนวนสะสม (คน)
2551	31,012	345,176
2552	30,168	375,344
2553	30,475	405,819
2554	32,577	438,396
2555*	23,360	461,756

ที่มา : กรมบัญชีกลาง

หมายเหตุ – *ข้อมูลสะสมตั้งแต่ปีงบประมาณถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2555

จากข้อมูลของ ธนาคารกรุงเทพ ณ วันที่ 3 ตุลาคม 2554 พบว่าสถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 13 สถาบัน มีเพียง 6 สถาบันที่มีการอนุมัติสินเชื่อข้าราชการบำนาญโดยใช้บำเหน็จตกทอดเป็นประกัน และอีก 2 สถาบันกำลังรอพิจารณาคำขอ และจากข้อมูลดังกล่าวพบว่ามีผู้ใช้สินเชื่อข้าราชการบำนาญโดยใช้บำเหน็จตกทอดเป็นประกัน จำนวน 56,319 ราย โดยคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 12.85 จากจำนวนผู้รับบำนาญปกติ และบำนาญสมาชิก กบข. ในปีงบประมาณ 2554 จำนวน 438,396 คน และ ธนาคารกรุงเทพมีส่วนแบ่งทางการตลาดเป็นอันดับ 1 โดยมีผลอนุมัติสินเชื่อจำนวน 33,138 ราย เป็นจำนวนเงิน 9,735 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 55.19 ของปริมาณสินเชื่อรวม อันดับ 2 คือ ธนาคารกรุงเทพ โดยมีผลอนุมัติสินเชื่อจำนวน 16,880 ราย เป็นจำนวนเงิน 4,989 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 28.28 ของปริมาณสินเชื่อรวม และ อันดับ 3 คือ ธนาคารออมสิน โดยมีผลอนุมัติสินเชื่อจำนวน 3,757 ราย เป็นจำนวนเงิน 2,714 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 15.39 ของปริมาณสินเชื่อรวม แสดงได้ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 แสดงยอดสินเชื่อชำระราชการบ้านญาติโดยใช้บำเหน็จตกทอดเป็นประกัน จำแนกตามสถาบันการเงิน

สถาบันการเงิน	ยื่นสมัคร (ราย)	อนุมัติ		ส่วนแบ่ง การตลาด	รอพิจารณา (ราย)
		จำนวนราย	วงเงิน (ลบ.)		
ธนาคารกรุงไทย	34,507	33,138	9,735	55.19%	1,369
ธนาคารกรุงเทพ	16,939	16,880	4,989	28.28%	59
ธนาคารออมสิน	3,937	3,757	2,714	15.39%	180
ธนาคารกสิกรไทย	825	538	175	0.99%	287
ธนาคารนครหลวง ไทย	95	86	25	0.14%	9
ธนาคารทหารไทย	4	1	0.24	0.01%	3
ธนาคารอิสลาม	11	-	-	-	11
ธนาคารอาคาร สงเคราะห์	1	-	-	-	1
รวม	56,319	54,400	17,638	100%	1,919

ที่มา : ธนาคารกรุงเทพ

จากสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน ที่มีค่าครองชีพสูง ภาวะน้ำมันแพง สินค้าในหมวดอาหาร และของจำเป็นต่าง ๆ มีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ เป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้สินเชื่อของชำระราชการ โดยใช้บำเหน็จตกทอดเป็นประกัน ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยจะศึกษาถึงวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกธนาคาร และความพึงพอใจในโครงการ ซึ่งผลจากการศึกษานี้ สามารถแสดงให้เห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมสอดคล้องกับนโยบายของโครงการมากน้อยเพียงใด และยังสามารถนำผลที่ได้มาปรับปรุงการให้บริการสินเชื่อชำระราชการบ้านญาติ โดยนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักประกันกู้ยืมเงิน ของสถาบันการเงินต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจของผู้ใช้สินเชื่อชำระการบ้านาญ โดยใช้บำเหน็จตกทอดเป็นประกัน
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการใช้สินเชื่อชำระการบ้านาญ โดยใช้บำเหน็จตกทอดเป็นประกัน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในนโยบาย ใช้สิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการประกันการกู้เงินกับ สถาบันการเงิน ของรัฐบาล

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นข้อมูลแก่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ให้บริการสินเชื่อชำระการบ้านาญ โดยใช้บำเหน็จตกทอดเป็นประกัน ในการใช้กำหนดคนนโยบาย และกลยุทธ์ทางการตลาดในการขยายฐานลูกค้า รวมถึงปรับปรุงและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และบริการให้ตรงกับความ ต้องการของลูกค้า

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาชำระการบ้านาญ ที่ใช้สินเชื่อชำระการบ้านาญ โดยใช้บำเหน็จตกทอดเป็นประกัน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยคัดเลือกชำระการบ้านาญที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อชำระการบ้านาญ โดยใช้บำเหน็จตกทอดเป็นประกันแล้วย้อนหลัง ตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2554 เป็นต้นไป

1.5 นิยามศัพท์

ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง หากมีการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งพฤติกรรมที่ตอบสนองก็จะเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริโภคทำการค้นหา ซื้อ ใช้ ประเมิน และใช้สอยผลิตภัณฑ์และบริการ สินเชื่ออเนกประสงค์ โดยนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักประกันประกันการกู้เงิน ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือความพึงพอใจ จากการใช้บริการบริการ สินเชื่ออเนกประสงค์ โดยนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักประกันประกันการกู้เงิน ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ ในที่นี้คือ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ให้สินเชื่อ หมายถึง ให้กู้ยืมเงิน ซื้อ ซื้อมรดก รับช่วงซื้อมรดกตัว เป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายหรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้เคຍค้ำ หรือ เป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพันตาม เสนเตอร์ออฟเครดิต

ผู้กู้ หมายถึง ข้าราชการบำนาญ หรือ ลูกจ้างประจำผู้รับบำนาญ

เงินบำเหน็จตกทอดคงเหลือ หมายถึง เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับจากราชการ ซึ่งเดิมจะได้รับเมื่อข้าราชการบำนาญเสียชีวิตลงโดยจะตกเป็นของทายาท ปัจจุบันได้มีการแก้ไขกฎหมาย ยินยอมให้ข้าราชการบำนาญสามารถนำบำเหน็จตกทอดมาเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อกับสถาบันการเงิน โดยสถาบันการเงินที่ปล่อยสินเชื่อ มีบุริมสิทธิในบำเหน็จตกทอดเป็นลำดับที่หนึ่งเหนือนี้ทุกประเภท รวมทั้งเหนือทายาทผู้รับผลประโยชน์ในบำเหน็จตกทอดด้วย

MLR (Minimum Loan Rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยสำหรับลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี ประเภทเงินกู้แบบมีระยะเวลา

MRR (Minimum Retail Rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยสำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี

SPRR (Standard Profit Retail Rate) หมายถึง อัตรากำไรสำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี